

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความยึดมั่นผูกพันในศาสนาของชาวพุทธ : ศึกษาเฉพาะ
กรณีชาวพุทธในกลุ่มวัดพระธรรมกาย พุทธสถานสันติอโศก
และวัดชลประทานรังสฤษดิ์

(Religious Commitment of The Buddhists :
Case Study of Wat Chollapraphan Rangsarit's
members)

ชื่อผู้เขียน

นายอัคคี ศรีทราชัยกุล

(Mr.Akee Srithrachaiikul)

คณะ

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.เลวีน บุณยะहितานนท์

ปีการศึกษา

2530

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความยึดมั่นผูกพันในศาสนาของชาวพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณี
ชาวพุทธในกลุ่มวัดพระธรรมกาย พุทธสถานสันติอโศก และวัดชลประทานรังสฤษดิ์ มีวัตถุประสงค์
ประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาให้ทราบถึงระดับและประเภทของ
ความยึดมั่นผูกพันในศาสนาของชาวพุทธ (2) เพื่อที่จะศึกษาเปรียบเทียบถึงระดับและ
ประเภทของความยึดมั่นผูกพันในศาสนาของชาวพุทธที่สังกัดวัด/พุทธสถานแต่ละแห่งมีความ
แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

การศึกษานี้ ได้ทำการเก็บข้อมูลจากชาวพุทธที่ไปปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรม-
กาย พุทธสถานสันติอโศก และวัดชลประทานรังสฤษดิ์ โดยใช้แบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่ม
แบบบังเอิญซึ่งได้ตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 227 คน

ในการศึกษาเรื่องความยึดมั่นผูกพันในศาสนา ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ
(1) ความยึดมั่นผูกพันต่อความสำนึกและความเสียสละของระบบ (2) ความยึดมั่นผูกพันต่อ
ความยึดเหนี่ยวของกลุ่ม (3) ความยึดมั่นผูกพันต่อการควบคุมหรือความยึดมั่นผูกพันต่อบรรทัด
ฐาน ผลการศึกษาพบว่า ชาวพุทธส่วนใหญ่มีความยึดมั่นผูกพันในศาสนาทั้ง 3 ประเภท ใน
ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 66.4, 63.1 และ 77.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัด/สำนักกับความยึดมั่นผูกพันในศาสนาทั้ง

3 ประเภท พบว่า ชาวพุทธที่ไปปฏิบัติธรรมที่วัด/สำนักทั้ง 3 แห่ง มีความแตกต่างกันในเรื่อง :
 ความยึดมั่นผูกพันในศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยชาวพุทธที่ไปปฏิบัติธรรมที่พุทธสถาน
 ลันตือ โคกมีความยึดมั่นผูกพันทั้ง 3 ประเภทสูงกว่าชาวพุทธที่ไปปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย
 และวัดชลประทานรังสฤษดิ์ และความแตกต่างของวัด/สำนักสามารถอธิบายความผันแปรของ
 ความยึดมั่นผูกพันในศาสนาแต่ละประเภทได้ร้อยละ 16.6, 23.6 และ 53.8 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเลิกละหรืองดเว้น
 อายุมุขและสิ่งฟุ่มเฟือย พบว่า ปัจจุบันชาวพุทธที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการเลิกละ
 หรืองดเว้นมากขึ้นกว่าในอดีต